

Prövning av förslag till ändring av befintliga arrangemang som möjliggör att flera nominerade elmarknadsoperatörer kan vara verksamma i svenska elområden

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) godkänner Affärsverket svenska kraftnäts (bilaga 1) förslag till ändring av befintliga arrangemang för dagen före- och intradagsmarknaden som möjliggör att flera nominerade elmarknadsoperatörer samtidigt kan vara verksamma i de svenska elområdena.

Detta beslut kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen.

Beskrivning av ärendet

Ei beslutade den 30 mars 2017 att godkänna Affärsverket svenska kraftnäts (Svenska kraftnäts) förslag till arrangemang som möjliggör att flera nominerade elmarknadsoperatörer kan vara verksamma i svenska elområden i enlighet med artikel 45 respektive 57 i Europeiska kommissionens förordning (EU) 2015/1222 av den 24 juli 2015 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning (förordning (EU) 2015/1222).

Förslaget hade utarbetats gemensamt av de nordiska systemansvariga för överföringssystemen (de systemansvariga) och är likalydande för de berörda länderna, beslutet att godkänna arrangemangen är dock ett nationellt beslut enligt förordning (EU) 2015/1222.

De nordiska systemansvariga arbetar för närvarande med genomförandet av de beslutade arrangemangen i sina elområden. De systemansvariga avser att vara färdiga med genomförandet i juni 2019.

Ansökan om ändring

Svenska kraftnät kom den 21 juni 2018 in med ett förslag till ändringar i de befintliga arrangemangen. Även detta förslag har utarbetats gemensamt av de nordiska systemansvariga och är likalydande för de berörda länderna.

Förslag till ändringar

Förslaget innehåller fyra huvudsakliga förslag till ändringar i beslutade arrangemang.

1. Enligt de beslutade arrangemangen för dagen före-marknaden ska de samordnade kapacitetsberäkarna¹ tillhandhålla uppgifter om tillgänglig överföringskapacitet och begränsningar på överföringsförbindelser till berörda nominerade elmarknadsoperatörer för att säkerställa offentlighöret av dessa uppgifter.

Svenska kraftnät föreslår nu ett tillägg i arrangemangen där det specificeras att det är de nominerade elmarknadsoperatörerna som ska offentliggöra uppgifterna om den tillgängliga överföringskapaciteten och begränsningarna på överföringsförbindelser, i likhet med hur det utförs idag.

2. Enligt de beslutade arrangemangen för dagen före-marknaden är de samordnade kapacitetsberäkarna, som nämnts ovan, ansvariga för att tillhandhålla de nominerade elmarknadsoperatörerna uppgifter om tillgänglig överföringskapacitet och begränsningar på överföringsförbindelser. Dessa uppgifter ska de nominerade elmarknadsoperatörerna skicka till marknadskopplingsoperatören. De samordnade kapacitetsberäkarna ska validera att rätt uppgifter om tillgänglig överföringskapacitet och begränsningar på överföringsförbindelser har använts av marknadskopplingsoperatören.

Svenska kraftnät föreslår nu att kravet på att de samordnade kapacitetsberäkarna ska validera att rätt uppgifter om tillgänglig överföringskapacitet och begränsningar på överföringsförbindelser har använts av marknadskopplingsoperatören tas bort ur arrangemanget. Övriga krav på valideringar kvarstår oförändrade.

3. Enligt de beslutade arrangemangen för dagen före-marknaden ska Svenska kraftnät efter marknadskopplingen verifiera att rätt tillgänglig överföringskapacitet och angivna begränsningar på överföringsförbindelserna har använts i marknadskopplingen.

Svenska kraftnät föreslår istället att det införs en möjlighet för Svenska kraftnät att delegera den uppgiften till relevant samordnade kapacitetsberäknare eller annan relevant enhet.

4. Svenska kraftnät föreslår att det införs en bestämmelse om att Svenska kraftnät får definiera filformat och kommunikationsprotokoll för utbyte av data mellan Svenska kraftnät (inklusive samordnade kapacitetsberäknare), avräkningsenheter och berörda nominerade elmarknadsoperatörer. Tekniska specifikationer som används för den gemensamma dagen före- och/eller intradagskopplingen ska tillämpas i möjligaste mån och filformat och

---

¹ En samordnad kapacitetsberäknare är en enhet eller enheter med uppgift att beräkna överföringskapacitet på regional nivå.

kommunikationsprotokoll som är baserade på internationella standarder eller i enlighet med ENTSO-E skall tillämpas om möjligt. Svenska kraftnät föreslår även att de nominerade elmarknadsoperatörerna får definiera filformat och kommunikationsprotokoll för utbyte av data mellan nominerade elmarknadsoperatörer.

De föreslagna ändringarna och tilläggen i arrangemangen ska genomföras av Svenska kraftnät i de svenska elområdena samtidigt som övriga delar av de beslutade arrangemangen genomförs.

Ansökan innehåller en beskrivning av varför arrangemangen efter ändringarna även fortsättningsvis är förenliga med artikel 3 i förordning (EU) 2015/1222, det vill säga de övergripande målen med förordningen.

Samråd utfört av de systemansvariga

De systemansvariga har under framtagandet av ansökan genomfört ett samråd under perioden den 17 april 2018 – den 17 maj 2018. Enligt ansökan har de synpunkter som kommit in från Nord Pool AS och EPEX SPOT SE beaktats.

Samråd utfört av Ei

Ei har, under den 5 juli 2018 – den 31 augusti 2018, genomfört ett skriftligt samråd om de föreslagna ändringarna i arrangemangen tillsammans med övriga tillsynsmyndigheter i Norden, Forsyningstilsynet, Norges vassdrags- og energidirektorat och Energiavirasto (nordiska tillsynsmyndigheterna).

Nord Pool och EPEX SPOT inkom med synpunkter. Även Nasdaq Commodities inkom med svar men hade inte några synpunkter på förslaget.

Samordning av tillsynsmyndigheterna

Ei har valt att samordna ärendet med övriga nordiska tillsynsmyndigheter eftersom de sedan tidigare beslutade arrangemangen är likalydande för länderna.

De nordiska tillsynsmyndigheterna är överens om att ansökan om ändring av de beslutade arrangemangen kan godkännas.

Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

Kommissionens förordning (EU) 2015/1222

Systemansvariga för överföringssystem i elområden där mer än en nominerad elmarknadsoperatör är utnämnd och/eller erbjuder handelstjänster ska utarbeta förslag till kapacitetstilldelning mellan elområden och andra nödvändiga arrangemang för sådana elområden, i samarbete med berörda systemansvariga för överföringssystem, nominerade elmarknadsoperatörer och operatörer av sammanlänkningar som inte är certifierade systemansvariga. Förslaget ska godkännas av berörda nationella tillsynsmyndigheter.

Arrangemangen ska säkerställa att de berörda nominerade elmarknadsoperatörerna och operatörer av sammanlänkningar som inte är certifierade systemansvariga tillhandahåller de data och den finansiering som krävs för sådana arrangemang.

Arrangemangen ska göra det möjligt att ytterligare systemansvariga för överföringssystem och nominerade elmarknadsoperatörer ansluter sig till arrangemangen (artikel 45 och 57).

Det ska också finnas en tidplan för arrangemangens genomförande och en beskrivning av hur arrangemangen uppfyller de övergripande mål som finns i förordningen (artikel 9.9).

De övergripande målen är följande (artikel 3).

- a) främja ändamålsenlig konkurrens inom elproduktion, elhandel, och elförsörjning,
- b) säkerställa optimal användning av infrastruktur för överföring,
- c) säkerställa driftsäkerhet,
- d) optimera beräkning och tilldelning av kapacitet mellan elområden,
- e) säkerställa rättvis och icke-diskriminerande behandling av systemansvariga för överföringssystem, nominerade elmarknadsoperatörer, byrån, tillsynsmyndigheter och marknadsaktörer,
- f) säkerställa och förbättra öppen och tillförlitlig information,
- g) bidra till en effektiv och långsiktig drift och utveckling av elöverföringssystemet och elsektorn i unionen,
- h) ta hänsyn till behovet av en rättvis och välordnad marknad och en rättvis och välordnad prisbildning,
- i) skapa en spelplan med lika villkor för nominerade elmarknadsoperatörer,
- j) tillhandahålla en icke-diskriminerande tillgång till kapacitet mellan elområden.

Ei ska som tillsynsmyndighet utfärda ett enskilt godkännande av arrangemanget (artikel 9.8 d).

De systemansvariga för överföringssystemen med ansvar för utarbetandet av ett förslag till villkor eller metoder får begära ändringar av dessa villkor eller metoder. Förslagen till ändring ska godkännas i enlighet med det förfarande som anges i 9 (artikel 9.13).

Ellagen (1997:857)

I ett beslut av nätmyndigheten enligt sådana riktlinjer som har antagits med stöd av förordning (EG) nr 714/2009 ska det anges att beslutet kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen (12 kap. 1 b §).

Ei:s motivering till beslutet

De formella kraven på ansökan och beslutsprocessen

Svenska kraftnät har den 21 juni 2018 kommit in med en ansökan om ändring av beslutade sådana arrangemang som möjliggör att flera nominerade elmarknadsoperatörer samtidigt kan vara verksamma på dagen före- och intradagsmarknaden i de svenska elområdena. Svenska kraftnäts rätt att ansöka om ändringar i beslutade arrangemang följer av förordning (EU) 2015/1222.

Svenska kraftnät och de andra nordiska systemansvariga har gett berörda nominerade elmarknadsoperatörer möjlighet att lämna synpunkter på förslaget till ändring av arrangemangen och justerat förslaget utifrån deras synpunkter.

I detta ärende har Ei samordnat handläggningen med tillsynsmyndigheterna i Danmark, Norge och Finland. Tillsynsmyndigheterna är överens om att arrangemangen kan godtas.

Ovanstående innebär att de formella kraven på beslutsprocessen är uppfylld.

Prövning i sak

Svenska kraftnäts ansökan möjliggör att flera nominerade elmarknadsoperatörer samtidigt kan vara verksamma på dagen före- och intradagsmarknaden i de svenska elområdena. Den utredning som Svenska kraftnät presenterat tillsammans med ansökan visar i tillräcklig grad att arrangemangen uppfyller de krav som ställs i artikel 3 i förordningen (EU) 2015/1222. Ei finner därför att Svenska kraftnäts ansökan kan godkännas.

Hur man överklagar

Se bilaga 2, Så här gör du för att överklaga beslutet.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Anne Vadasz Nilsson. Vid den slutliga handläggningen deltog även chefsjuristen Göran Morén, chefsekonomen Therése

Hindman Persson, avdelningschefen Caroline Törnqvist, analytikern Maria Rydberg samt juristen Linda Weman Tell, föredragande.

Anne Vadasz Nilsson

Linda Weman Tell

Bilagor

Bilaga 1 Svenska kraftnäts begäran om ändring av arrangemang enligt art 45 respektive 57

Bilaga 2 Så här gör du för att överklaga beslutet

Skickas till

Affärsverket svenska kraftnät (delges)

Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter, ACER (för kännedom)

Nord Pool AS (för kännedom)

EPEX SPOT SE (för kännedom)

Nasdaq Commodities (för kännedom)